

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávneného: **P., s. r. o., A.**, IČO: X., zastúpený: V., s. r. o. (predtým Advokátska kancelária M., s.r.o.), K., IČO: X., proti povinnej: **V. G.**, nar. X., P., **o vymoženie 619,74 eur s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Humenné pod sp. zn.: 21Er 889/2011, o dovolaní oprávneného proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove z 22. marca 2012, č. k.: 8CoE 30/2012-49, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie oprávneného sa **o d m i e t a**.

Povinnej sa náhrada trov dovolacieho konania **n e p r i z n á v a**.

O d ô v o d n e n i e :

Oprávnený podal súdnemu exekútorovi návrh na vykonanie exekúcie na vymoženie istiny 619,74 eur s príslušenstvom. Povinnosť povinnej zaplatiť mu túto sumu preukazoval rozhodcovským rozsudkom z 29. júla 2011, sp. zn.: IIB0610164, ktorý vydal STÁLY ROZHODCOVSKÝ SÚD zriadený pri R., a. s. so sídlom T., IČO: X. (ďalej len rozhodcovský rozsudok). Súdny exekútor následne v zmysle § 44 Zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov (ďalej len „Exekučný poriadok“) požiadal Okresný súd Humenné o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie.

Okresný súd Humenné uznesením z 28. novembra 2011, č. k.: 21Er 889/2011-17 žiadosť súdneho exekútora o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie zamietol.

V odôvodnení svojho rozhodnutia poukázal na § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, § 45 ods. 2, ods. 1 písm. b/, písm. c/, § 40 písm. a/, písm. b/ Zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní (ďalej len „Zákon o rozhodcovskom konaní“) a uviedol, že preskúmal žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrh na vykonanie exekúcia a exekučný titul, ich súlad so zákonom, pričom dospel k záveru, že žiadosti o udelenie poverenia na vykonania exekúcie nemožno vyhovieť. Súd je povinný v prípade rozhodcovských rozsudkov skúmať, či tieto nezaväzujú účastníka rozhodcovského konania na plnenie, ktoré je objektívne nemožné, právom nedovolené alebo odporuje dobrým mravom. Súd predmetnú Zmluvu o úvere č. 8759864707 z 12. novembra 2007 uzavretú medzi právnym predchodcom oprávneného a povinnou (ďalej len „Zmluva o úvere“ alebo „Zmluva“) vzhľadom na povahu zmluvných strán a čl. 2 písm. b) a písm. c) Smernice rady 93/13/EHS posúdil ako spotrebiteľskú, kde povinná je v pozícii spotrebiteľa. Uviedol, že rozhodcovská doložka je súčasťou formulárovej zmluvy, podľa názoru súdu je však jej dojednanie neprijateľnou podmienkou. Spotrebiteľ sa v porovnaní s dodávateľom nachádza v znevýhodnenom postavení, pokiaľ ide o vyjednávaciu silu, ale aj úroveň informovanosti. V predmetnom prípade povinná nemala možnosť podstatným spôsobom obsah predmetnej Zmluvy ovplyvniť, nakoľko jej súčasťou sú aj všeobecné obchodné podmienky. Rozhodcovská doložka je v zmysle § 53 ods. 5 a § 53 ods. 4 písm. r/ Občianskeho zákonníka neplatná. Rozhodcovská doložka, ktorá mala založiť legitimitu pre exekučný titul v predmetnom konaní znemožňuje voľbu spotrebiteľa dosiahnuť rozhodovanie sporu štátnym súdom. Rozhodcovskú doložku si povinná osobitne nevyjedнала a nemala na výber vzhľadom na jej splnutie s ostatnými štandardnými podmienkami. Mohla len zmluvu ako celok odmietnuť alebo podrobiť sa všetkým úverovým podmienkam, a teda aj rozhodcovskému konaniu. Rozhodcovská doložka nebola dojednaná v čase vyššej bdelosti spotrebiteľa po vzniku sporu, ale na začiatku zmluvného vzťahu. Súd prvého stupňa dospel k záveru, že dojednanie rozhodcovskej doložky v predmetnej spotrebiteľskej zmluve je nekalou podmienkou, ktorá nie je pre spotrebiteľa záväzná, preto žiadosť súdneho exekútora o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie zamietol.

Na odvolanie oprávneného Krajský súd v Prešove, ako súd odvolací, napadnutým uznesením uznesenie súdu prvého stupňa (exekučného súdu) potvrdil.

V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia súdu prvého stupňa, na ktoré odkazuje. Na zdôraznenie správnosti uviedol, že základnou črtou spotrebiteľskej zmluvy je to, že je pre spotrebiteľa vopred pripravená a nie je vytvorený priestor na dojednávanie obsahu zmluvy alebo jej zmeny. Úver poskytnutý právnym predchodcom oprávneného túto charakteristiku spĺňa. Súčasťou Zmluvy o úvere boli Obchodné podmienky pre úver, ktoré povinná nemohla ovplyvniť, nakoľko boli už vopred pripravené pre veľký počet spotrebiteľov. Uviedol, že novelou Občianskeho zákonníka (Zákon č. 150/2004 Z. z.) s účinnosťou od 01. apríla 2004 bola do nášho právneho poriadku prebratá i smernica Rady 93/13/EHS. Aj keď Občiansky zákonník účinný od 01. apríla 2004 v ust. § 52 ods. 1 za spotrebiteľské zmluvy označil odplatné zmluvy upravené v ôsmej časti Občianskeho zákonníka a zmluvu podľa § 55 Občianskeho zákonníka, táto okolnosť nevylučuje aplikáciu ust. § 53 Občianskeho zákonníka pri posudzovaní neprijateľných podmienok aj v iných spotrebiteľských zmluvách, napr. v zmluvách o spotrebiteľských úveroch. Zákon č. 258/2001 Z. z. účinný v čase uzatvorenia zmluvy ani v tom čase účinný Obchodný zákonník úpravu neprijateľných podmienok spotrebiteľských zmlúv neobsahovali. Ďalej uviedol, že podľa dohodnutej rozhodcovskej doložky sa všetky spory zo Zmluvy mali riešiť výlučne v rozhodcovskom konaní pred rozhodcovským súdom. Takáto zmluvná podmienka v štandardnej formulárovej zmluve alebo v Obchodných podmienkach pre úver, ktorá nebola so spotrebiteľom individuálne dojednaná, a ktorá od spotrebiteľa vyžaduje, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní bráni tomu, aby na základe nej vydaný rozhodcovský rozsudok mohol byť exekučným titulom pre udelenie poverenia na vykonanie exekúcie. Občiansky zákonník od 01. januára 2008 v ust. § 53 ods. 4 písm. r/ za neprijateľné označil aj dojednanie vyžadujúce v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní. Táto okolnosť nie je dôvodom na iné vyhodnotenie takejto neprijateľnej podmienky u zmlúv uzatvorených pred 31. decembrom 2007. Občiansky zákonník účinný do 31. decembra 2007 len demonštratívne menoval niektoré neprijateľné podmienky, a teda charakter neprijateľných podmienok mohli mať i iné podmienky spôsobujúce značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Ak teda rozhodcovská doložka je pre neprijateľnosť neplatná v zmysle § 53 Občianskeho zákonníka, pre vykonanie exekúcie chýba základný predpoklad, a to právoplatný a vykonateľný exekučný titul. Rozhodcovský súd môže totiž vec v rozhodcovskom konaní prejednať len vtedy, ak medzi zmluvnými stranami je uzatvorená platná rozhodcovská zmluva. Bez takejto platnej zmluvy alebo doložky k zmluve

rozhodcovský rozsudok nemôže byť podkladom pre exekučné konanie. Rozhodcovskú doložku v predmetnej veci si povinná osobitne nevyjedнала, nakoľko táto splývala s ostatnými štandardnými podmienkami. Mohla len Zmluvu ako celok odmietnuť alebo podrobiť sa všeobecným obchodným podmienkam, a teda aj rozhodcovskému konaniu, ak ho vyvolal dodávateľ ako prvý. Ohľadom tvrdení oprávneného o nemožnosti skúmania platnosti rozhodcovskej doložky v exekučnom konaní a o prekážke veci právoplatne rozsúdenej, odvolací súd poukázal na uznesenie Ústavného súdu SR z 24. februára 2011, č. k.: IV. US 55/11-19. Za neopodstatnenú odvolací súd označil i námietku o znemožnení plnenia vzniknutého zo zmluvy v dôsledku zastavenia exekúcie. Uznesenie o zastavení exekúcie nebráni oprávnenému domáhať sa na príslušnom súde podľa platných procesných predpisov vydania rozhodnutia znejúceho na plnenie dlžnej peňažnej sumy v zmysle Zmluvy.

Proti napadnutému uzneseniu odvolacieho súdu podal oprávnený dovolanie. Svoje dovolanie odôvodnil ustanovením § 241 ods. 2 písm. a/ a § 237 písm. d/ Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O. s. p.“), že v tej istej veci sa už právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci a už prv začalo konanie, ust. § 237 písm. e/ O. s. p., že sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, ust. § 237 písm. f/ O. s. p., že účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom. Ďalej svoje dovolanie odôvodnil ust. § 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p., že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a ust. § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p., že rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci.

Uviedol, že rozhodcovským rozsudkom bolo rozhodnuté v súlade so zákonom. Tiež je neprijateľné, aby súd poprel právoplatnosť a vykonateľnosť rozhodcovského rozsudku, nakoľko sa nepodal návrh na začatie konania o jeho zrušení, hoci podľa zákona bol potrebný. Právoplatný rozhodcovský rozsudok je prekážkou pre opätovné prejednanie veci a rovnako je právne záväzný ako rozsudok všeobecného súdu, po uplynutí lehoty na plnenie je aj vykonateľný - spôsobilý byť podkladom pre exekúciu. Dovolateľ má za to, že exekučný súd nie je oprávnený skúmať materiálnu správnosť rozhodcovského rozsudku, rozhodcovské konanie, ani zmluvu na základe ktorej bol vydaný. Doručený rozhodcovský rozsudok má pre účastníkov rozhodcovského konania rovnaké účinky ako právoplatný rozsudok súdu. Teda je tu prekážka „res iudicata“. Súd svojím konaním išiel nad rámec zákona nerešpektujúc ust. § 35 Zákona o rozhodcovskom konaní a rozhodoval o správnosti rozhodcovského rozsudku. Zákonodarca prijatím Zákona o rozhodcovskom konaní umožnil mimosúdne riešenie sporov s

tým, že za určitých podmienok pripustil súdnu kontrolu rozhodcovského rozsudku. Účastník rozhodcovského konania má však iba zákonom obmedzenú možnosť brániť sa proti rozhodcovským rozsudkom. Exekučný súd v zmysle § 44 ods. 2 Exekučného poriadku po podaní žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie preskúmava žiadosť o udelenie poverenia, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul z hľadiska súladu so zákonom, teda posudzuje predložené dokumenty, ale nepreskúmava ich po hmotnoprávnej ani procedurálnej stránke, keďže na takýto postup nemá právomoc, nakoľko by otváral konanie, ktoré nieje oprávnený sám meritórne rozhodnúť. Ďalej uviedol, že exekučný súd nie je súdom, ktorý rozhoduje o opravných prostriedkoch voči exekučnému titulu, a že v exekučnom konaní súd nepreskúmava vecnú správnosť rozhodnutia, ktoré je exekučným titulom. Rovnako v tomto rámci vykladá vec aj súdny dvor, ktorý vo veci C-40/08 vyslovil úradnú povinnosť exekučného súdu skúmať či dohoda (rozhodcovská doložka) medzi spotrebiteľom a podnikateľom, ktorou je založená právomoc rozhodcovského súdu, je alebo nie je nekalou podmienkou, a to v rozsahu, v akom mu to umožňujú vnútroštátne procesné pravidlá. Súdny dvor ES v žiadnom zo svojich rozhodnutí týkajúcich sa výkladu smernice 93/13/EHS nevyslovil nekalosť takéhoto dojednania, ale naopak trvá na tom, že jeho nekalosť môže byť daná len pri splnení konkrétnych podmienok. Absencia právomoci exekučného súdu rušiť či meniť rozhodcovský rozsudok v kombinácii s rozhodnutím o nevydaní poverenia alebo zastavení exekúcie predstavuje zásah do práva oprávneného na súdnu a inú právnu ochranu v spojení s právom na ochranu vlastníckeho práva.

Pre prieskum rozhodcovského rozsudku zákon predpokladá plnú kontrolnú jurisdikciu pre rozhodcu postupujúceho podľa § 37 Zákona o rozhodcovskom konaní a redukovanú kontrolnú jurisdikciu pre súd, konajúci o zrušenie rozhodcovského rozsudku na základe žaloby. Konaním súdu mu bolo odňaté právo domáhať sa svojho práva na uspokojenie svojej pohľadávky v exekučnom konaní, nakoľko súd vyslovil bez zákonného dôvodu právoplatné a vykonateľné rozhodnutie vydané v súlade so zákonom za nevykonateľné, čím konal v rozpore so zásadou, že nikomu nie je možné odoprieť spravodlivosť. Poukázal na výrok Súdného dvora EÚ v prípade Pannon GSM (C243/08) a v prípade Austurcom (C-40/08). Ďalej uviedol, že pri porovnaní definície nekalých podmienok vo viacerých jazykoch vychádzajúc zo smernice Rady 93/13/EHS z 05. apríla 1993 o neprimeraných podmienkach v spotrebiteľských zmluvách dospel k záveru, že slovenská verzia je zavádzajúca. Podľa slovenskej verzie sa zdá ako keby sa atribút neupravenosti právnymi predpismi vzťahoval k sporom. Ostatné verzie ukazujú, že atribút neupravenosti právnymi predpismi sa týka

rozhodcovského konania. To znamená, že zmluva nesmie od spotrebiteľa vyžadovať, aby spory riešil výlučne akýmsi osobitným typom arbitráže, ktorý nie je upravený právnymi predpismi, to však nie je prípad rozhodcovského konania. Oprávnený má za to, že predmetná rozhodcovská doložka nie je v zmysle smernice nekalou podmienkou v spotrebiteľskej zmluve. Uviedol, že treba brať na zreteľ povinnosť súdu vykladať vnútroštátne právo vo svetle znenia a účelu smernice (rozsudok Súdneho dvora vo veci C-14/83 S., E. v L.). Voľbou spotrebiteľa bolo uzavrieť zmluvu s uvedenou doložkou, čo potvrdil svojim podpisom. Súd svojím rozhodnutím vyslovil vôľu zmluvných strán za irelevantnú, zasiahol do zmluvnej voľnosti strán, odňal oprávnenému právo uspokojiť svoju pohľadávku, porušil základné princípy právneho štátu. Dovolateľ má zato, že rozhodcovský súd postupoval v súlade so zákonom. Dovolateľ v súvislosti so záverom súdu, že rozhodcovský rozsudok zaväzuje účastníka konania na plnenie ktoré je objektívne nemožné, právom nedovolené, resp. odporuje dobrým mravom poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu ČR z 30. októbra 2009, sp. zn.: 33Cdo 2675/2007. Ďalej má dovolateľ za to, že odvolací súd sa vo vzťahu k námietkam oprávneného v napadnutom uznesení obmedzil len na ich citáciu. Aj napriek zásady zákazu retroaktivity a riadneho odôvodnenia rozhodnutia súdu, súd nezaujal k tvrdeniam oprávneného žiadne stanovisko. Súd nepotvrdil ani nepoprel opodstatnenosť tvrdení oprávneného uvedených v odvolaní. Uvedeným postupom došlo podľa oprávneného k porušeniu práva na spravodlivé súdne konanie garantované čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a k odňatiu možnosti oprávneného konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p., keďže oprávnený nemal možnosť podať kvalifikované odvolanie proti uzneseniu súdu prvého stupňa v dôsledku nedostatočného odôvodnenia jeho rozhodnutia a odvolací súd sa ani nezaoberal odvolacími dôvodmi oprávneného.

Ďalej dovolateľ poukázal na dôvodovú správu k ust. § 53 ods. 4 písm. r/ Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorej je rozhodcovská doložka v súlade so zákonom, keďže nebráni dlžníkovi, aby svoje práva voči veriteľovi uplatnil na všeobecnom súde. Oprávnený je toho názoru, že z ust. § 153 ods. 3 O. s. p. vyplýva, že o neprijateľnosti podmienky v spotrebiteľskej zmluve môže rozhodnúť súd aj bez návrhu rozsudkom, pokiaľ ide o sporové konanie. Uvedené ustanovenie nie je možné aplikovať v exekučnom konaní, keďže tam rozhoduje súd uznesením. Uviedol, že Zákon o rozhodcovskom konaní umožňuje povinnému podať v lehote 30 dní odo dňa doručenia rozhodcovského rozsudku žalobu na jeho zrušenie. Povinný však nevyvinul žiadnu aktivitu za účelom ochrany svojich práv. Ďalej poukázal na

skutočnosť, že Zákon č. 483/2001 Z. z. o bankách v znení účinnom v čase uzavretia Zmluvy o úvere, ktorý v ust. § 93b ods. 1 zakotvoval povinnosť bánk ponúknuť svojim klientom neodvolateľný návrh na uzavretie rozhodcovskej zmluvy. P., a.s. si splnila svoju zákonnú povinnosť inkorporovaním rozhodcovskej doložky do Zmluvy o úvere a povinná potvrdila, že prijíma návrhy predložené v Obchodných podmienkach. Navrhol, aby dovolací súd napadnuté uznesenie odvolacieho zmenil tak, aby súdnemu exekútorovi poverenie na vykonanie exekúcie udelil alebo alternatívne, aby napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu a súdu prvého stupňa zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Povinná sa k dovolaniu oprávneného nevyjadrila.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania v zmysle § 240 ods. 1 O. s. p. a po preskúmaní veci v zmysle § 242 ods. 1 O. s. p. dospel k záveru, že v danej veci dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné.

Podľa § 236 ods. 1 O. s. p., dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

Podľa § 239 ods. 2 písm. a) O. s. p., dovolanie je prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu.

Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorý je prípustný len proti zákonom výslovne určeným právoplatným rozhodnutiam odvolacieho súdu.

V predmetnej veci odvolací súd napadnutým uznesením potvrdil uznesenie súdu prvého stupňa. Odvolací súd vo svojom potvrdzujúcom uznesení nevyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, nejde ani o uznesenie uvedené v § 239 ods. 2 písm. b/ a písm. c/ O. s. p. Rovnako na danú vec nemožno aplikovať ani prípady upravené v § 239 ods. 1 O. s. p. Vzhľadom na uvedené, prípustnosť dovolania v zmysle § 239 ods. 1, ods. 2 a ods. 3 O. s. p. nie je proti napadnutému uzneseniu daná.

V zmysle § 242 ods. 1 O. s. p. /druhá veta/ je dovolací súd povinný prihliadnuť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 O. s. p. Iba v prípade, že by rozhodnutie odvolacieho súdu alebo predchádzajúce konanie vykazovalo procesnú vadu uvedenú v ust. § 237 O. s. p. by bolo dovolanie prípustné. Dovolací súd sa neobmedzil iba na skúmanie podmienok prípustnosti dovolania smerujúceho proti uzneseniu podľa § 239 O. s. p., ale sa zaoberal sa aj otázkou, či podané dovolanie nie je prípustné aj podľa § 237 písm. a/ až písm. g/ O. s. p. Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu (rozsudku alebo uzneseniu) odvolacieho súdu, ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou z uvedených procesných väd (ide o nedostatok právomoci súdu, spôsobilosti účastníka konania, riadneho zastúpenia procesné nespôsobilého účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, ak sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, odňatia možnosti účastníka konať pred súdom a rozhodovanie vylúčeným sudcom alebo súdom nesprávne obsadeným).

Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa ust. § 237 O. s. p. nie je predmet konania významný, ak je konanie postihnuté niektorou z väd v tomto ustanovení uvedených, teda možno ním napadnúť aj rozhodnutia, proti ktorým je inak dovolanie procesné neprípustné (R 117/1999, R 34/1995). Pre záver o prípustnosti dovolania v zmysle tohto ustanovenia nie je významný subjektívny názor účastníka konania tvrdiaceho, že došlo k vade vymenovanej v tomto ustanovení; rozhodujúcim je, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

Dovolateľ vo svojom dovolaní uviedol, že v konaní došlo k vadám uvedeným v ust. § 237 písm. d/, e/ a f/, ktorými odôvodňoval prípustnosť dovolania.

Dovolací súd nezistil, že by konanie pred súdmi nižších stupňov bolo postihnuté niektorou z uvedených procesných väd.

Dovolateľ namietal, že konanie je postihnuté vadou uvedenou v § 237 písm. d/ O. s. p., t. j. že sa v tej istej veci už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie.

Podľa § 159 ods. 3 O. s. p., len čo sa o veci právoplatne rozhodlo, nemôže sa prejednávať znova.

Podľa § 103 O. s. p., kedykoľvek za konania prihliada súd na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať vo veci (podmienky konania).

Podľa § 104 ods. 1 veta prvá O. s. p., ak ide o taký nedostatok podmienky konania, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví.

Prekážka veci právoplatne rozhodnutej patrí k procesným podmienkam a jej existencia vedie v každom štádiu konania k zastaveniu konania. Táto prekážka je daná vtedy, ak v novom konaní ide o tú istú vec, resp. o to isté, čo sa prejednávalo v právoplatne skončenom konaní. O tú istú vec ide vtedy, keď v novom konaní ide o ten istý nárok alebo stav, o ktorom už bolo právoplatne rozhodnuté a ak sa týka rovnakého predmetu konania a tých istých osôb. Pokiaľ ide o totožnosť účastníkov, nie je významné, či rovnaké osoby majú v novom konaní rovnaké alebo rozdielne procesné postavenie.

Ten istý predmet konania je daný vtedy, ak ten istý nárok alebo stav vymedzený žalobným petitom vyplýva z rovnakých skutkových tvrdení, z ktorých bol uplatnený, ak vyplýva z rovnakého skutkových okolností.

Dovolateľ namietal, že súdy v danom prípade v rozpore so zákonom po vecnej stránke preskúmavali rozsudok rozhodcovského súdu - exekučný titul. Uviedol, že doručený rozhodcovský rozsudok má pre účastníkov rozhodcovského konania rovnaké účinky, ako právoplatný rozsudok všeobecného súdu. A len čo sa o veci právoplatne rozhodlo, nemôže sa prejednávať znova. Tvrdil, že iba v rámci konania o zrušenie rozhodcovského rozsudku (ust. § 40 ods. 1 Zákona o rozhodcovskom konaní) za splnenia zákonom požadovaných náležitostí, je možné pristúpiť k preskúvaniu vecnej stránky rozhodcovského rozsudku. Bol toho názoru, že exekučný súd nedisponuje právomocou rušiť či meniť rozhodnutie, ktoré je exekučným titulom.

Z uvedeného je zrejmé, že dovolateľ namietal nesprávnu aplikáciu a výklad Zákona č. 233/1995 Z. z. osudných exekútoroch a exekučnej činnosti a o zmene a doplnení ďalších zákonov, resp. namietal nesprávne právne posúdenie veci. Z obsahu tejto námietky sa javí, že

nejde o námietku dovolateľa v zmysle § 237 písm. d/ O. s. p., ale napáda vecnú správnosť právnych záverov súdov (ich právneho posúdenia veci), na ktorých v danom prípade založili svoje rozhodnutia.

Z obsahu spisu vyplýva, že v danom prípade konaniu v exekučnej veci oprávneného: P. s. r. o., A., IČO: X., proti povinnej: V. G., nar. X., P., o vymoženie 619,74 eur s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Humenné pod sp. zn.: 21Er 889/2011, na základe exekučného titulu, ktorým je rozhodcovský rozsudok z 29. júla 2011, sp. zn.: IIB0610164, ktorý vydal STÁLY ROZHODCOVSKÝ SÚD zriadený pri R., a. s., nepredchádzalo žiadne iné konanie na exekučnom súde a vo veci nebolo predtým rozhodnuté, preto nejde o vec rozsúdenú v zmysle ustanovenia namietaného oprávneným.

Prekážku veci právoplatne rozsúdenej pre exekučné konanie netvorí právoplatný rozhodcovský rozsudok, a to ani vtedy, ak exekučný súd skúma či rozhodcovský rozsudok ako exekučný titul je materiálne vykonateľný.

Vzhľadom na uvedené, konanie nie je zaťažené dovolateľom namietanou vadou uvedenou v ust. § 237 písm. d/ O. s. p.

Ďalej dovolateľ namietal, že konanie je postihnuté vadou uvedenou v ust. § 237 písm. e/ O. s. p., že sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný.

Občianske súdne konanie je ovládané dispozičnou zásadou a začína sa na návrh. Bez návrhu možno začať konanie vo veciach uvedených v ust. § 81 ods. 1 a 2 O. s. p. Ak nebol podaný návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, ide o neodstrániteľný nedostatok podmienky konania. Ak takéto konanie napriek tomu prebieha, treba ho v ktoromkoľvek štádiu konania zastaviť.

Dovolateľ k tejto vade namietal, že v danej veci súd preskúmaval materiálnu správnosť rozhodcovského rozsudku bez toho, aby bol podaný návrh na začatie konania o zrušenie rozhodcovského rozsudku, čím poprel jeho právoplatnosť a vykonateľnosť.

Exekučný súd začal konať na základe žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, tzn., že návrh na začatie exekučného konania bol podaný. V tomto

prípade z obsahového hľadiska (§ 41 ods. 2 O. s. p.) nejde zo strany oprávneného o námietku nedostatku návrhu na začatie konania v zmysle ustanovenia § 237 písm. e/ O. s. p., ale o námietku inú, ktorú oprávnený uvádza vo väzbe na otázku zákonnosti a vecnej správnosti postupu a právnych záverov súdov (ich právneho posúdenia veci), na ktorých založil svoje rozhodnutie.

Námietka dovolateľa o existencii vady uvedenej v ust. § 237 písm. e/ O. s. p. preto nie je preto opodstatnená.

Dovolateľ v dovolaní tiež namietal, že odvolací súd svojím postupom oprávnenému, ako účastníkovi konania, odňal možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p.

K tejto námietke dovolateľ uviedol, že právo na výkon rozhodnutia je súčasťou práva na súdnu a inú právnu ochranu. Konaním súdu bolo oprávnenému odňaté právo domáhať sa svojho práva na uspokojenie svojej pohľadávky v exekučnom konaní, nakoľko súd vyslovil právoplatné a vykonateľné rozhodnutie vydané v súlade so zákonom za nevykonateľné, čím oprávnenému spôsobil ujmu. Ďalej namietal, že odvolací súd vo svojom rozhodnutí nezaujal žiadne stanovisko k námietkám oprávneného uvedeným v odvolaní. Nepotvrdil a ani nepoprel opodstatnenosť tvrdení oprávneného v odvolaní. Ďalej uviedol, že nemal možnosť podať kvalifikované odvolanie proti uzneseniu súdu prvého stupňa v dôsledku nedostatočného odôvodnenia jeho rozhodnutia a odvolací súd sa nezaoberal ani uvedenými odvolacími dôvodmi.

Na námietku oprávneného, že exekučný súd v exekučnom konaní nie je oprávnený ex offo skúmať povahu rozhodcovskej doložky dovolací súd prihliadal iba v súvislosti so skúmaním, či v konaní na súdoch nižších stupňov nedošlo k vade uvedenej v ust. § 237 písm. f/ O. s. p, resp. či v konaní pred súdmi nižších stupňov nebola oprávnenému ako účastníkovi konania odňatá možnosť konať pred súdom. O procesnú vadu konania, uvedenú v tomto ustanovení ide tiež v prípade zamietnutia žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, ak pre to neboli splnené zákonom stanovené podmienky. Takým zamietnutím sa totiž oprávnenému odopiera právo na výkon vykonateľného rozhodnutia.

Dovolateľ v súvislosti s tvrdením procesnej vady konania v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p. namieta porušenie jeho práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Podľa § 237 písm. f/ O. s. p., dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie taký postup súdu, ktorým znemožní účastníkovi konania realizáciu procesných práv priznaných mu Občianskym súdnym poriadkom za účelom obhájenia a ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Musí však ísť o znemožnenie realizácie konkrétnych procesných práv, ktoré by inak účastník mohol pred súdom uplatniť a z ktorých v dôsledku nesprávneho postupu súdu bol vylúčený.

Podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, každý má právo domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

Do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd nepatrí ani právo účastníka konania vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 97/97), resp. toho, aby súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných predpisov, ktorý predkladá účastník konania (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

V danom prípade súdny exekútor požiadal o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie na základe návrhu oprávneného na podklade exekučného titulu - rozhodcovského

rozsudku z 29. júla 2011, sp. zn.: IIB0610164, ktorý vydal STÁLY ROZHODCOVSKÝ SÚD zriadený pri R., a. s. Exekučný súd napadnutým uznesením žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietol z dôvodu, že právomoc rozhodcovského rozsudku bola založená na absolútne neplatnom právnom úkone (rozhodcovskej doložke ako neprijateľnej podmienke v zmysle § 53 ods. 4 písm. r/ Občianskeho zákonníka), tým bol exekučný titul vydaný v rozpore so zákonom.

Podľa názoru do volacieho súdu v prejednávanej veci (vychádzajúc z obsahu spisu) odvolací súd i exekučný súd splnenie podmienok pre zamietnutie žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie posúdili správne.

Pokiaľ oprávnený v návrhu na vykonanie exekúcie označí za exekučný titul rozsudok rozhodcovského súdu, je exekučný súd oprávnený, a zároveň povinný riešiť otázku, či rozhodcovské konanie prebehlo na základe uzavretej (resp. platnej) rozhodcovskej zmluvy (rozhodcovskej doložky) (3 Cdo 146/2011).

Skúmaním platnosti rozhodcovskej doložky súdy v exekučnom konaní nepreskúmavali vecnú správnosť rozhodcovského rozsudku, ale len realizovali svoje oprávnenie vyplývajúce zo zákona, a to z ustanovenia § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, t. j. oprávnenie posúdiť, či tento exekučný titul nie je v rozpore so zákonom. Význam tohto oprávnenia tkvie v tom, že ak exekučný titul vydal orgán, ktorý k tomu nemal právomoc, ide o rozhodnutie ničotné nevyvolávajúce žiadne právne účinky. Takéto rozhodnutie nespĺňa predpoklad materiálnej vykonateľnosti. Vyššie uvedené závery vyplývajú z ustálenej judikatúry Najvyššieho súdu SR (uznesenie z 10. októbra 2012, sp. zn.: 6Cdo 105/2011, pozri aj 3Cdo 122/2011, 3Cdo 146/2011).

Rozhodcovský rozsudok vydaný v spotrebiteľskej veci je ako exekučný titul v rozpore so zákonom, ak rozhodcovská zmluva (či už uzavretá vo forme osobitnej zmluvy alebo rozhodcovskej doložky), na ktorej sa zakladá právomoc rozhodcovského súdu, nebola vôbec uzavretá alebo bola uzavretá neplatne. Nedostatok právomoci rozhodcovského súdu odvíjajúci sa od neexistencie či neplatnosti rozhodcovskej zmluvy má v spotrebiteľskej veci za následok materiálnu nevykonateľnosť (nezáväznosť) rozhodcovského rozsudku. Takúto interpretáciu ustanovenia § 44 ods. 2 Exekučného poriadku vyžaduje účel právnej úpravy

premietajúcej sa v právnych predpisoch na ochranu práv spotrebiteľa tvoriacich samostatné odvetvie práva, a to spotrebiteľské právo. Týmto účelom je odstránenie značnej nerovnováhy v právach a povinnostiach založených spotrebiteľskou zmluvou ku škode spotrebiteľa. V tejto súvislosti dovolací súd uvádza, že vyššie uvedené závery vyplývajú z ustálenej judikatúry Najvyššieho súdu SR (uznesenie z 10. októbra 2012, sp. zn.: 6Cdo 105/2011).

Oprávneniu súdov v exekučnom konaní skúmať právomoc rozhodcovského súdu v súvislosti s existenciou rozhodcovskej zmluvy, resp. s jej neplatnosťou, nebránia ustanovenia zákona o rozhodcovskom konaní, napr. § 21 ods. 2 alebo § 40 ods. 1 písm. c) tohto predpisu. Tieto ustanovenia sa týkajú všeobecne účastníkov rozhodcovského konania, ktorými môžu byť aj iné subjekty než spotrebiteľ, pričom sa v nich premieta klasická rímska právna zásada (princíp) „vigilantibus iura scripta sunt“ („práva patria bdelym“ alebo „nech si každý stráži svoje práva“ alebo „zákony sú písané pre bdelych“). Kým nevyužitie postupu podľa týchto ustanovení v prípade iných účastníkov rozhodcovského konania znamená stratu možnosti skúmať a spochybňovať rozhodcovskú zmluvu a tým aj právomoc rozhodcovského súdu v konkrétnej veci (pretože inak by tieto ustanovenia strácali svoj zmysel - boli by nadbytočné), v spotrebiteľských veciach tomu tak nie je. Princíp „vigilantibus iura scripta sunt“ v spotrebiteľských veciach v konkrétnych súvislostiach ustupuje dôležitejšiemu princípu, ktorým je ochrana práv spotrebiteľa. To znamená, že aj keď účastník rozhodcovského konania, ktorým je spotrebiteľ, nevyužije možnosť spochybniť existenciu alebo platnosť rozhodcovskej zmluvy podľa ustanovení zákona o rozhodcovskom konaní, je exekučný súd oprávnený, a zároveň povinný skúmať existenciu alebo platnosť rozhodcovskej zmluvy a v prípade zisteného nedostatku v tomto smere konštatovať rozpor rozhodcovského rozsudku so zákonom znamenajúci materiálnu nevykonateľnosť tohto exekučného titulu. Takýmto postupom exekučný súd naplňa príkaz vyplývajúci z princípu ochrany práv spotrebiteľa. V tejto súvislosti dovolací súd poukazuje aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR z 18. septembra 2012, sp. zn.: 5 Cdo 230/2011.

V preskúmvanej veci súdy v exekučnom konaní správne konštatovali neprijateľnosť a tým aj neplatnosť rozhodcovskej doložky z dôvodu, že nebola individuálne dojednaná a že spôsobovala nevyváženosť v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech povinného. Listiny predložené oprávneným takýto záver umožňovali. Zo Zmluvy o úvere uzavretej medzi oprávneným a povinnou vyplýva, že rozhodcovská doložka bola medzi

zmluvnými stranami dohodnutá už podpisom zmluvy, keďže jej súčasťou sú (ako predtlačný formulár) Obchodné podmienky pre úver, a teda aj rozhodcovská doložka obsiahnutá v článku 11.2 týchto podmienok. Dovolací súd sa stotožnil aj s dôvodmi, ktorými súdy v exekučnom konaní odôvodnili nevyváženosť dohodnutej rozhodcovskej doložky. Preto správnym rozhodnutím o zamietnutí žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie súdy neodňali oprávnenému možnosť konať pred súdom.

Dovolací súd dospel k záveru, že nie je dôvodná ani námietka dovolateľa týkajúca sa nedostatočného odôvodnenia písomného vyhotovenia rozhodnutí prvostupňového a odvolacieho súdu.

Skutočnosť, že právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu, vyplýva z ustálenej judikatúry ESLP. Judikatúra tohto súdu nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument

(Ruiz Torija c. Španielsko z 09. decembra 1994, séria A, č. 303- A, s. 12, § 29, Hiro Balani c. Španielsko z 09. decembra 1994, séria A, č. 303-B).

Rovnako sa Ústavný súd Slovenskej republiky vyjadril k povinnosti súdov riadne odôvodniť svoje rozhodnutie v náleze III. ÚS 119/03-30. Ústavný súd už vyslovil, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t.j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03).

Štruktúra práva na odôvodnenie je rámcovo upravená v ust. § 157 ods. 2 O. s. p., toto ustanovenie sa primerane použije aj na uznesenie (§167 ods. 2 O. s. p.). Toto ustanovenie sa uplatňuje aj v odvolacom konaní (§ 211 O. s. p.). Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní však nemá odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní a

zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvostupňového rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05).

Preskúmaním veci dovolací súd dospel k záveru, že rozhodnutia súdov nižších stupňov zodpovedajú požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutí v zmysle uvedených zákonných ustanovení. Súd prvého stupňa v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, ktoré oprávneným predložené listiny preskúmal a s akými skutkovými závermi, citoval právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednávajúcu vec a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Prijatý záver o nesplnení podmienok pre vyhovie žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zrozumiteľne a v potrebnom rozsahu vysvetlil. Skutkové a právne závery súdu prvého stupňa nie sú v danom prípade zjavne neodôvodnené a nezlučiteľné s čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a že odôvodnenie dovolaním napadnutého uznesenia odvolacieho súdu ako celok spĺňa parametre zákonného odôvodnenia (§ 157 ods. 2 O. s. p.). Za porušenie základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv oprávneného.

Dovolateľ v dovolaní ďalej tvrdil, že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.). Iná vada konania je procesná vada, ktorá na rozdiel od vád taxatívne vymenovaných v § 237 O. s. p. nezakladá zmätočnosť rozhodnutia. Je právne relevantná, ak mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Dovolací súd môže pristúpiť k posúdeniu opodstatnenosti tohto tvrdenia o existencii tohto do volacieho dôvodu až vtedy, keď je dovolanie z určitého zákonného dôvodu prípustné; o tento prípad ale v prejednávanej veci nejde.

K námietke dovolateľa ohľadom nesprávneho právneho posúdenia veci podľa ust. § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p. dovolací súd dodáva, že nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantným dôvodom, samo osebe ale prípustnosť dovolania nezakladá (nespôsobuje zmätočnosť rozhodnutia). Aj za predpokladu, že by tvrdenia dovolateľa boli opodstatnené, mohli mať za následok nanajvyš vecnú nesprávnosť napadnutého uznesenia, ale nezakladali by súčasne prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O. s. p. V dôsledku toho by posúdenie, či rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci, by prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesné prípustné, ale o taký prípad v danej veci nejde.

Vzhľadom na uvedené možno zhrnúť, že v danom prípade prípustnosť dovolania nemožno vyvodiť z ustanovenia § 239 O. s. p. a iné vady konania v zmysle § 237 O. s. p. neboli dovolacím súdom zistené.

Preto Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie oprávneného odmietol podľa § 218 ods. 1 písm. c/ v spojení s § 243b ods. 5 O. s. p., ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je tento opravný prostriedok prípustný.

Právo na náhradu trov dovolacieho konania vzniklo povinnej zmysle § 243b ods. 5, § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O. s. p., t. j. podľa úspechu účastníkov v dovolacom konaní. Najvyšší súd Slovenskej republiky však žiadne trovy dovolacieho konania povinnej nepriznal z dôvodu, že nepodala návrh na ich priznanie.

Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 30. apríla 2013

JUDr. Anna Marková, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:
Mgr. Monika Poliačiková